

Брюксел, XXX г.
[...] (2019) XXX draft

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Насоки относно определени мерки за държавна помощ в контекста на системата за търговия с емисии след 2021 г.

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**Насоки относно определени мерки за държавна помощ в контекста на системата
за търговия с емисии след 2021 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	2
1. ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ	3
1.1. Приложно поле	3
1.2. Мерки за помощ, които попадат в обхвата на настоящите насоки	4
1.2.1. Помощ за компенсиране на покачването на цените на електроенергията в резултат на включването на разходите за емисиите на парникови газове съгласно изискванията на СТЕ на ЕС (наричани обикновено „непреки разходи за емисии“)	4
1.2.2. Помощ, свързана с възможността за безплатно разпределяне на квоти през преходен период с цел модернизация на енергийния сектор	4
1.3. Определения.....	5
2. ОБЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ОЦЕНКА	7
3. ПРОУЧВАНЕ НА СЪВМЕСТИМОСТТА СЪГЛАСНО ЧЛЕН 107, ПАРАГРАФ 3, БУКВА В) ОТ ДОГОВОРА	8
3.1. Помощ за предприятия в секторите, за които се счита, че са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии поради значителни непреки разходи, произтичащи от действително прехвърляне на разходи за емисии на парникови газове в цените на електроенергията (помощ за непреки разходи за емисии).....	8
3.2. Помощ, свързана с безплатно предоставяне на квоти през преходен период с цел модернизация на производството на електроенергия	11
4. ОЦЕНКА	14
5. ЕНЕРГИЙНИ ОБСЛЕДВАНИЯ И СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯТА	15
6. ПРОЗРАЧНОСТ	15
7. ДОКЛАДВАНЕ И МОНИТОРИНГ	16
8. СРОК НА ПРИЛАГАНЕ И ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ	17
ПРИЛОЖЕНИЕ I	19
ПРИЛОЖЕНИЕ II	20
ПРИЛОЖЕНИЕ III	21

ВЪВЕДЕНИЕ

1. С цел да не се допуска държавна помощ да наруши конкуренцията на вътрешния пазар и да засегне търговията между държавите членки по начин, който е в противоречие с общия интерес, член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз („Договора“) установява принципа, че държавната помощ е забранена, освен ако попада в категориите изключения, посочени в член 107, параграф 2 от Договора, или е обявена от Комисията за съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3 от Договора. Членове 42 и 93, член 106, параграф 2 и член 108, параграфи 2 и 4 от Договора предвиждат също така условия, при които държавната помощ е съвместима с вътрешния пазар или може да се счита за съвместима с него.
2. Въз основа на член 107, параграф 3, буква в) от Договора Комисията може да счете за съвместима с вътрешния пазар държавна помощ за улесняване развитието на някои икономически дейности, когато тази помощ не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес.
3. С Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹ беше създадена схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза (наричана по-долу „СТЕ на ЕС“) с цел да се насърчи намаляването на емисиите на парникови газове по разходо- и икономически ефективен начин. Директива 2003/87/ЕО беше изменена през 2018 г.² с цел подобряване и разширяване на СТЕ на ЕС за периода 2021—2030 г.
4. На 11 декември 2019 г. Комисията публикува Съобщението относно Европейския зелен пакт, в което се очертават политиките за постигане на неутралност по отношение на климата в Европа до 2050 г. и за разрешаване на други екологични проблеми³. За да се реализира Европейският зелен пакт, е необходимо да се преосмислят политиките за чисти доставки на енергия в икономиката, промишлеността, производството и потреблението, мащабната инфраструктура, транспорта, храните и селското стопанство, строителството, данъчното облагане и социалноосигурителните плащания. При все че тези области на действие са тясно свързани помежду си и взаимно се подсилват, специално внимание ще трябва да се обърне в случаите, в които има възможност за компромис между икономическите, екологичните и социалните цели.

¹ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

² Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2018 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел засилване на разходоефективните намаления на емисии и на нисковъглеродните инвестиции, и на Решение (ЕС) 2015/1814 (ОВ L 76, 19.3.2018 г., стр. 3).

³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейският зелен пакт, COM(2019) 640.

5. Докато голяма част от международните партньори не споделят същата амбиция като Европейския съюз, съществува риск от изместване на въглеродни емисии, било то защото производството се прехвърля от ЕС към други държави с по-ниски амбиции за намаляване на емисиите, или защото продуктите от ЕС се заменят с внос с по-висок въглероден интензитет. Ако този риск се материализира, няма да има намаление на емисиите в световен мащаб и това ще попречи на усилията на ЕС и на неговите индустрии да постигнат глобалните цели в областта на климата на Парижкото споразумение.
6. Основната цел на контрола върху държавната помощ в контекста на прилагането на СТЕ на ЕС е да се гарантира, че мерките за държавна помощ ще доведат до по-голямо намаление на емисиите на парникови газове, отколкото без помощта, както и че положителният ефект от помощта надхвърля нейното отрицателно въздействие по отношение на нарушаването на конкуренцията на вътрешния пазар. Държавната помощ трябва да бъде необходима за постигане на екологичната цел на СТЕ на ЕС (необходимост на помощта) и ограничена до минималните равнища, необходими за постигане на желаната степен на защита на околната среда (пропорционалност на помощта), без да се нарушават ненужно конкуренцията и търговията на вътрешния пазар.
7. В настоящите насоки Комисията определя условията, при които мерки за помощ в контекста на СТЕ на ЕС могат се считат за съвместими с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от Договора. След прегледа и евентуалното преразглеждане на всички инструменти на политиката, свързани с климата, за да се постигнат допълнителни намаления на емисиите на парникови газове до 2030 г., Комисията ще провери дали е необходимо преразглеждане или адаптиране на тези насоки, за да се осигури съгласуваност с целта за неутралност по отношение на климата и да се спомогне за нейното изпълнение, като същевременно се спазват условия на равнопоставеност⁴.

1. ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

1.1. Приложно поле

8. Принципите, изложени в настоящите насоки, се прилагат само по отношение на конкретните мерки за помощ, предвидени в член 10а, параграф 6 и в член 10б от Директива 2003/87/ЕО.
9. Помощ не може да се отпуска на предприятия в затруднено положение, определени за целите на настоящите насоки в приложимите, изменени или заменени Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднено положение⁵.

⁴ Вж. заключенията, приети от Европейския съвет на заседанието от 12 декември 2019 г.

⁵ Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение (ОВ С 249, 31.7.2014 г.).

10. Когато оценката на помощта е в полза на дадено предприятие, което е обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване, след като с предишно решение на Комисията е било обявено, че помощта е неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, Комисията ще вземе под внимание размера на помощта, който все още не е възстановен⁶. На практика тя ще оцени кумулативния ефект на двете мерки за помощ и може да спре плащането на новата помощ, докато не бъде изпълнено неизпълненото нареждане за събиране на вземания.

1.2. Мерки за помощ, които попадат в обхвата на настоящите насоки

1.2.1. Помощ за компенсиране на покачването на цените на електроенергията в резултат на включването на разходите за емисиите на парникови газове съгласно изискванията на СТЕ на ЕС (наричани обикновено „непреки разходи за емисии“)

11. Съгласно член 10а, параграф 6 от Директива 2003/87/ЕО държавите членки следва да приемат финансови мерки в полза на отраслите или подотраслите, които са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии поради значителни непреки разходи, действително възникващи при прехвърляне на разходи за емисии на парникови газове в цените на електроенергията, при условие че тези финансови мерки са в съответствие с правилата за държавна помощ, и по-специално не водят до неоправдано нарушаване на конкуренцията във вътрешния пазар.

1.2.2. Помощ, свързана с възможността за безплатно разпределяне на квоти през преходен период с цел модернизация на енергийния сектор

12. Съгласно член 10в от Директивата за СТЕ държавите членки, които изпълняват определени условия, свързани с равнището на БВП на глава от населението в сравнение със средната стойност за Съюза, могат да предвидят дерогация от принципа, установен в член 10а, параграф 1, втора алинея от Директива 2003/87/ЕО, в който не се предвижда безплатно разпределяне на квоти за производството на електроенергия. Тези държави членки могат да предоставят безплатно разпределяне на квоти през преходен период на инсталации за производство на електроенергия с цел модернизация, диверсификация и устойчива трансформация на енергийния сектор.

13. Както вече беше установено в редица решения на Комисията⁷, предоставянето на безплатно разпределяне на квоти през преходен период

⁶ В това отношение вж. решение по съединени дела TWD *Textilwerke Deggendorf GmbH*/Комисия, T-244/93 и T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, и Известие на Комисията „Към ефективно прилагане на решенията на Комисията, разпореждащи на държавите членки да възстановят неправомерна и несъвместима държавна помощ“ (ОВ С 272, 15.11.2007 г., стр. 4).

⁷ Вж. например Решение на Комисията SA.34385 — България — Предоставяне на безплатни квоти за емисии парникови газове съгласно чл. 10в от Директива 2003/87/ЕО в замяна на реализация на инвестиции в електропроизводствени обекти и енергийна инфраструктура (ОВ С 63, 20.2.2015 г., стр. 1); Решение на Комисията SA.34674 — Полша — Безплатни квоти за производители на електроенергия съгласно член 10в от Директивата за СТЕ (ОВ С 24, 23.1.2015 г., стр. 1).

на енергийния сектор включва държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора, защото като предоставят безплатни квоти, държавите членки пропускат приходи и дават селективно преимущество на производителите на енергия. Тези участници могат да се конкурират с участници в енергийния сектор в други държави членки, което може в резултат да наруши или да застраши да наруши конкуренцията и да засегне търговията на вътрешния пазар.

1.3. Определения

14. За целите на настоящите насоки се прилагат следните определения:

- (1) „помощ“ означава всяка мярка, която отговаря на всички критерии, посочени в член 107, параграф 1 от Договора;
- (2) „срок, за който е отпусната помощта“ означава една или повече години в периода 2021—2030 г. Ако държава членка желае да предостави помощ за по-кратък срок, тя следва да приеме като референтна финансовата година на получателите и да отпусна помощта на годишна база;
- (3) „изместване на въглеродни емисии“ означава перспективата за увеличаване на глобалните емисии на парникови газове, когато дружествата изместват производството си извън Съюза, тъй като не могат да прехвърлят на своите клиенти увеличения на разходите, произтичащи от СТЕ на ЕС, без да понесат значителна загуба на пазарни дялове;
- (4) „максимален интензитет на помощта“ означава общият размер на помощта, изразен като процент от допустимите разходи;
- (5) „собствено производство“ означава производство на електроенергия от инсталация, която не се определя като „генератор на електроенергия“ по смисъла на член 3, буква ф) от Директивата за СТЕ;
- (6) „бенефициер“ означава предприятие, което получава помощ;
- (7) „квота на Европейския съюз“ (КЕС) означава прехвърляема квота за отделяне на един тон CO₂-еквивалент през определен период;
- (8) „брутна добавена стойност“ (БДС) означава брутната добавена стойност по факторни разходи, което е БДС по пазарни цени, намалена с косвените данъци и субсидиите;
- (9) „форуърд цена на КЕС“ в евро означава средното аритметично на дневните едногодишни форуърд цени на КЕС (офертни цени при затваряне) за доставка през декември на годината, за която е отпусната помощта, наблюдавана на определена борса на ЕС за търговия с въглеродни емисии от 1 януари до 31 декември на годината, предшестваща годината, за която е предоставена помощта⁸;

⁸ Например за помощ, предоставена за 2023 г., това е средното аритметично на офертните цени при затваряне за КЕС за декември 2023 г., наблюдавани от 1 януари 2022 г. до 31 декември 2022 г. на дадена борса на ЕС за търговия с въглеродни емисии.

- (10) „коэффициент на емисии на CO₂“ в tCO₂/MWh означава среднопретеглената стойност на интензитета на CO₂ за електроенергията, произведена от изкопаеми горива в различни географски региони; Претеглянето трябва да отразява производствения микс от изкопаеми горива в дадена географска област. Коэффициентът на емисии на CO₂ е частното на данните за емисиите на енергийния отрасъл като CO₂-еквивалент, с брутното производство на електроенергия на базата на изкопаеми горива, изразено в TWh. За целите на настоящите насоки регионите са определени по географски зони, а) които се състоят от подпазари, обединени чрез енергийни борси, или б) в рамките на които не съществува необявено претоварване, като и в двата случая почасовите цени на борсите на електроенергия за следващия ден в рамките на зоните показват разлика в евро (като се използва ежедневният обменен курс на ЕЦБ) най-много от 1 % през значителен брой от всички часове в годината. Тази регионална диференциация отразява значението на централите, работещи с изкопаеми горива, за крайната цена, определена на пазара на едро, както и тяхната роля като маргинални централи при подреждането по качества. Самият факт, че две държави членки търгуват с електроенергия, не означава автоматично, че те формират наднационален географски регион. Предвид липсата на приложими данни на поднационално ниво географските региони обхващат цялата територия на една или повече държави членки. На тази база могат да бъдат идентифицирани следните географски региони: северен (Швеция и Финландия), балтийски (Литва, Латвия и Естония), иберийски (Португалия и Испания), Чехия и Словакия (Чехия и Словакия) и всички останали държави членки поотделно. Съответните максимални регионални коефициенти на емисии на CO₂ са изброени в приложение III. С цел да се гарантира равно третиране на източниците на електроенергия и за да се избегнат евентуални злоупотреби, за всички източници на доставка на електроенергия (собствено производство на електроенергия, договори за доставка на електроенергия или доставка от мрежата) и за всички получатели на помощ в засегнатите държави членки се прилага еднакъв коефициент на емисии на CO₂;
- (11) „действителна продукция“ в тонове на година означава действителното производство на инсталацията през година *t*, определено *ex post* в година *t+1*;
- (12) „действителна консумация на електроенергия“ в MWh означава действителното потребление на електроенергия в инсталацията (включително потреблението на електроенергия за производството на продукти, получени от външни изпълнители, отговарящи на условията за помощ) през година *t*, определено *ex post* през година *t + 1*;
- (13) „целеви показател за ефективност на потреблението на електроенергия“ в MWh/тон продукция, определен на ниво Продком 8⁹, означава специфичното за продукта потребление на електроенергия на тон

⁹ „Продком списък“ е европейски списък на продукти от добивната промишленост и производството:
https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM&StrGroupCode=CLASSIFIC&StrLanguageCode=EN&IntFamilyCode=&TxtSearch=prodcom&IntCurrentPage=1.

продукция, постигнато с най-ефективните методи за използване на електроенергията за производството на разглеждания продукт. Актуализацията на показателя за ефективност на потреблението на електроенергия следва да бъде в съответствие с член 10а, параграф 2 от Директивата за СТЕ на ЕС. За продукти в допустимите сектори, за които в раздел 2 от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 на Комисията¹⁰ е установена взаимозаменяемост на горивата и електроенергията, определянето на показатели за ефективност на потреблението на електроенергия се извършва в същите рамки на системата, като се отчита единствено делът на електроенергията за целите на определянето на размера на помощта. Съответните референтни показатели за потребление на електроенергия за продуктите, обхванати от допустимите сектори, са изброени в приложение II към настоящите насоки;

- (14) „исторически целеви показател за ефективността на потреблението на електроенергия“, [...] % от действителното потребление на електроенергия. Този показател трябва да се определи посредством решение на Комисията заедно с целевите показатели за ефективност на потреблението на електроенергия. Той съответства на средното усилие за намаляване на потреблението, наложено от прилагането на показателите за ефективност на потреблението на електроенергия (целеви показател за потреблението на електроенергия/предварително потребление на електроенергия). Той се прилага за всички продукти, които попадат в допустимите сектори, за които обаче не е определен целеви показател за ефективност на потреблението на електроенергия.

2. ОБЩИ ПРИНЦИПИ ЗА ОЦЕНКА

15. За да оцени дали дадена мярка за помощ, за която е изпратено уведомление, може да се счита за съвместима с вътрешния пазар, Комисията по принцип анализира дали нейният замисъл гарантира, че положителните ефекти от нея за постигането на цел от общ интерес са по-големи от потенциалните отрицателни ефекти върху търговията и конкуренцията.
16. В Съобщението за модернизирането на държавната помощ от 8 май 2012 г.¹¹ се призовава за определянето на общи принципи, приложими за оценката на съвместимостта, извършвана от Комисията, на всички мерки за помощ. Следователно Комисията ще счита мярката за помощ за съвместима с Договора, само ако тя отговаря на всеки един от следните критерии: тя допринася за постигането на цел от общ интерес в съответствие с член 107, параграф 3 от Договора; тя е предназначена за ситуация, в която помощта може да доведе до съществено подобрене, което пазарът не е в състояние да постигне сам по себе си, например чрез отстраняването на неефективност на пазара или справяне с проблеми на равенството или сближаването; тя е

¹⁰ Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 на Комисията от 19 декември 2018 г. за определяне на валидни за целия Съюз преходни правила за хармонизирано безплатно разпределяне на квоти за емисии в съответствие с член 10а от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 59, 27.2.2019 г., стр. 8).

¹¹ COM/2012/0209 final.

подходящ инструмент на политиката за постигането на целта от общ интерес; тя води до промени в поведението на съответните предприятия, състоящи се в започването на допълнителна дейност, която не биха предприели без помощта или биха предприели, но по ограничен или различен начин и на различно място; размерът и интензитетът на помощта трябва да бъдат ограничени до необходимия минимум; отрицателните ефекти на помощта трябва да бъдат ограничени в достатъчна степен; държавите членки, Комисията, икономическите оператори и обществеността трябва да имат лесен достъп до всички съответни актове и до информацията, отнасяща се за предоставената съгласно тях помощ.

17. В раздели 3.1 и 3.2 по-долу се обяснява как тези общи критерии водят до конкретни изисквания за съвместимост, които трябва да бъдат изпълнени за целите на мерките за помощ, обхванати от настоящите насоки.

3. ПРОУЧВАНЕ НА СЪВМЕСТИМОСТТА СЪГЛАСНО ЧЛЕН 107, ПАРАГРАФ 3, БУКВА В) ОТ ДОГОВОРА

3.1. Помощ за предприятия в секторите, за които се счита, че са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии поради значителни непреки разходи, произтичащи от действително прехвърляне на разходи за емисии на парникови газове в цените на електроенергията (помощ за непреки разходи за емисии)

18. Помощта за непреки разходи за емисии се счита за съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, при условие че са спазени следните кумулативни условия:
19. Целта на този вид помощ е да се предотврати значителен риск от изместване на въглеродни емисии, по-специално поради прехвърлянето на разходи за КЕС в цените на електроенергията, които се понасят от бенефициера на помощта, ако неговите конкуренти от трети държави не са изправени пред подобни разходи в своите цени на електроенергията и бенефициерът не може да прехвърли тези разходи в цените на продуктите, без да загуби значителен пазарен дял. Справянето с риска от изместване на въглеродни емисии, като на бенефициерите се помага да намалят излагането си на такъв риск, служи за постигането на екологична цел, тъй като целта на помощта е да се избегне увеличаване на глобалните емисии на парникови газове поради изнасяне на производство извън Съюза при липсата на обвързващо международно споразумение за намаляване на емисиите на парникови газове.
20. За да се ограничи рискът от нарушаване на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар, помощта трябва да бъде ограничена до сектори, които са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии поради значителни непреки разходи, които са действително извършени вследствие на прехвърлянето на разходи за емисии в цените на електроенергията. За целите на настоящите насоки действителен риск от изместване на въглеродни емисии се счита, че съществува, само ако получателят извършва дейност в сектор, включен в приложение I.

21. Ако държавите членки решат да предоставят помощта само в полза на някои от секторите, изброени в приложение I, изборът на секторите трябва да се извърши въз основа на обективни, недискриминационни и прозрачни критерии.
22. В рамките на допустимия сектор държавите членки трябва да гарантират, че изборът на получатели е извършен въз основа на обективни, недискриминационни и прозрачни критерии и че по принцип помощта се отпуска по един и същ начин за всички конкуренти в един и същ отрасъл, ако те се намират в сходно фактическо положение.
23. За целите на компенсирането на непреки разходи по СТЕ държавната помощ се счита за подходящ инструмент независимо от формата, в която се предоставя. В този контекст компенсацията под формата на преки безвъзмездни средства се счита за подходящ инструмент.
24. Помощта е съвместима с вътрешния пазар само ако има стимулиращ ефект. За да има стимулиращ ефект и за да предотврати действително изместването на въглеродни емисии, за помощта трябва да се кандидатства и тя да бъде изплатена на бенефициера през годината, през която са направени разходите, или през следващата година.
25. Ако помощта се плаща в годината, през която са извършени разходите, трябва да се създаде механизъм за последваща корекция на плащанията, за да се гарантира, че всяка надплатена сума помощ ще бъде възстановена преди 1 юли следващата година.
26. Помощта е пропорционална и има достатъчно ограничен отрицателен ефект върху конкуренцията и търговията, ако не надвишава 75 % от извършените непреки разходи за емисии. Целевият показател за ефективност на потреблението на електроенергия гарантира, че подкрепата за неефективни производствени процеси е ограничена и поддържа стимулите за разпространение на най-ефективните в енергийно отношение технологии.
27. Максималната помощ, която е платима на инсталация за производството на продукти в секторите, изброени в приложение I, трябва да бъде изчислена в съответствие със следната формула:
 - а) Когато целевите показатели за ефективност на потреблението на електроенергия, изброени в приложение II, са приложими по отношение на продуктите, произвеждани от бенефициера, максималната помощ, която е платима на инсталация за разходи, извършени през година t , е равна на:

$$A_{\max t} = A_i \times C_t \times P_{t-1} \times E \times AO_t$$

В тази формула A_i е интензитетът на помощта, изразен като десетична дроб (напр. 0,75); C_t е приложимият коефициент на емисии на CO_2 (tCO_2/MWh) (за година t); P_{t-1} е форуърд цената на КЕС за година $t-1$ (EUR/tCO_2); E е приложимият целеви показател за ефективността на специфичното за продукта потребление на електроенергия, определен в приложение II; а AO_t е действителната продукция през година t . Тези понятия са дефинирани в раздел 1.3.

- б) Когато целевите показатели за ефективност на потреблението на електроенергията, изброени в приложение II, не са приложими по отношение на продуктите, произвеждани от получателя, максималната помощ, която е платима на инсталация за разходи, извършени през година t , е равна на:

$$A_{\max t} = A_i \times C_t \times P_{t-1} \times EF \times AEC_t$$

В тази формула A_i е интензитетът на помощта, изразен като десетична дроб (напр. 0,75); C_t е приложимият коефициент на емисиите на CO_2 (tCO_2/MWh) (за година t); P_{t-1} е форуърд цената на КЕС за година $t-1$ (EUR/tCO_2); EF е историческият целеви показател за ефективност на потреблението на електроенергия, определен в приложение II; а AEC_t е действителното потребление на електроенергия (MWh) през година t . Тези понятия са определени в раздел 1.3.

28. Ако дадена инсталация произвежда продукти, за които е приложим целеви показател за ефективност на потреблението на електроенергия от приложение II, и продукти, за които е приложим историческият целеви показател за ефективност на потреблението на електроенергия, потреблението на електроенергия за всеки от продуктите трябва да се разпредели според произведеното в тонове от съответния продукт.
29. Ако инсталацията произвежда продукти, които отговарят на условията за получаване на помощ (т.е. ако попадат в допустимите сектори, изброени в приложение I), и продукти, които не отговарят на тези условия, максималната помощ, която следва да бъде изплатена, се изчислява само за продуктите, които отговарят на условията за получаване на помощ.
30. Като се има предвид, че за някои сектори интензитетът на помощта от 75 % може да не е достатъчен, за да се гарантира адекватна защита срещу риска от изместване на въглеродни емисии, когато е необходимо, държавите членки могат да ограничат размера на непреките разходи, които трябва да се изплащат на равнище предприятие, до [...] % от брутната добавена стойност на съответното предприятие през година t . Брутната добавена стойност на предприятието трябва да се изчисли така: оборот плюс капитализираното производство, плюс други оперативни приходи, плюс или минус измененията в складовите наличности, минус покупките на стоки и услуги (които не включват разходите за персонала), минус други данъци върху продуктите, които са свързани с оборота, но не се приспадат, минус данъци и такси, свързани с производството. Като алтернатива, тя може да бъде изчислена и от брутния оперативен излишък, като се прибавят разходите за персонал. Приходите и разходите, класифицирани като финансови или извънредни в счетоводството на предприятието, се изключват от добавената стойност. Добавената стойност по факторни цени се изчислява на брутно равнище, тъй като корекциите на стойността (като амортизацията) не се изваждат¹².

¹² Код 12 15 0 съгласно правната уредба, установена с Регламент (ЕО) № 295/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 г. относно структурната бизнес статистика (ОВ L 97, 9.4.2008 г., стр. 13).

31. Когато държавите членки решат да ограничат размера на непреките разходи, които трябва да бъдат платени на равнище предприятие, до [...] % от брутната добавена стойност, това ограничение трябва да се прилага за всички допустими предприятия в съответния сектор. Ако държавите членки решат да прилагат ограничението от [...] % от брутната добавена стойност само за някои от секторите, изброени в приложение I, изборът на секторите трябва да бъде направен въз основа на обективни, недискриминационни и прозрачни критерии.
32. Помощта може да се натрупва с:
- а) всяка друга държавна помощ по отношение на различни установими допустими разходи,
 - б) всяка друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които се припокриват частично или изцяло, както и всяка друга държавна помощ без установими допустими разходи, само ако това натрупване не води до превишаване на максималния интензитет на помощта или размера на помощта, приложими към тази помощ съгласно настоящия раздел.
33. Финансиране от Съюза, което се управлява централизирано от Комисията и не е под пряк или косвен контрол на държавата членка, не представлява държавна помощ. Когато такова финансиране от Съюза се съчетае с държавна помощ, само държавната помощ се отчита при решението дали са спазени праговете за отправяне на уведомление и максималния интензитет на помощта, при условие че общият размер на предоставеното публично финансиране за същите допустими разходи не надхвърля максималната ставка(и) на финансиране, определена в приложимите разпоредби на правото на Съюза.
34. Помощта не се натрупва с помощ *de minimis* по отношение на същите допустими разходи, ако натрупването би довело до интензитет на помощта, който надхвърля посочения в настоящия раздел.
35. Продължителността на схемите за помощ, съгласно които се предоставя помощта, не трябва да е по-дълга от продължителността на настоящите насоки (2021—2030 г.).

3.2. Помощ, свързана с безплатно предоставяне на квоти през преходен период с цел модернизация на производството на електроенергия

36. Държавната помощ, включена в безплатно предоставяне на квоти през преходен период с цел модернизация на производството на електроенергия в съответствие с член 10в от Директивата за СТЕ, е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако са изпълнени следните условия:
37. целта на помощта трябва да бъде модернизацията, диверсификацията и устойчивата трансформация на енергийния сектор. подкрепяните инвестиции трябва да са в съответствие с прехода към безопасна и

устойчива нисковъглеродна икономика, с целите на рамката на Съюза за политиките в областта на климата и енергетиката в периода до 2030 г.¹³ и дългосрочните цели, формулирани в Парижкото споразумение относно изменението на климата.

38. Когато дадена инвестиция води до създаването на допълнителна мощност за производство на електроенергия, въпросният оператор трябва също да докаже, че равностойна мощност за производство на електроенергия с по-висока интензивност на емисиите е била изведена от експлоатация от него или друг свързан оператор до пускането в експлоатация на допълнителната мощност.
39. Помощта е съвместима с вътрешния пазар само ако включва стимулиращ ефект. Стимулиращ ефект е налице, когато помощта стимулира бенефициера да промени поведението си — промяна в поведението, която той не би предприел без помощта. Тя не трябва да представлява субсидия, която покрива разходи за дейност, които дадено предприятие така или иначе би поело, и не трябва да компенсира обичайния търговски риск за дадена икономическа дейност.
40. Когато получава заявление за помощ, предоставящият орган трябва да провери дали помощта ще има необходимия стимулиращ ефект.
41. Помощта може да бъде изплатена под формата на квоти за операторите само когато е доказано, че е извършена инвестиция, подбрана в съответствие с правилата за конкурентна тръжна процедура.
42. За проекти, които включват инвестиции на обща стойност над 12,5 милиона евро, помощ може да бъде отпусната само въз основа на конкурентна тръжна процедура, която да се проведе в един или няколко кръга в периода 2021—2030 г. Тази конкурентна тръжна процедура трябва:
 - а) да съответства на принципите за прозрачност, недискриминация, еднакво третиране и добро финансово управление;
 - б) да гарантира, че до участие в състезателната процедура се допускат само проекти, които допринасят за диверсификация на националния енергиен микс и на източниците за доставка, за необходимото реструктуриране, екологично усъвършенстване и рехабилитация на инфраструктурата, за чисти технологии, като например технологии за възобновяема енергия, или за модернизация на отрасъла за производство на енергия, като например ефективни и устойчиви топлофикационни мрежи, и на отрасъла за преноса и разпределение на енергия;
 - в) да дефинира ясни, обективни, прозрачни и недискриминационни критерии за подбор за класирането на проектите, за да се гарантира избирането единствено на проекти, които:

¹³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, „Рамка за политиките в областта на климата и енергетиката през периода 2020—2030 година“, (COM/2014/015 final).

- i. въз основа на анализ на разходите и ползите осигуряват нетна положителна печалба по отношение на намалението на емисиите и реализират значителна предварително определена степен на намаление на емисиите на CO₂, като се взема предвид мащабът на проекта;
 - ii. са с допълващ характер, като ясно съответстват на нуждите от замяна и модернизация и не задоволяват предизвикано от пазара увеличение на търсенето на енергия;
 - iii. осигуряват най-добро съотношение между разходите и ползите;
 - iv. не допринасят за или не подобряват финансовата жизнеспособност на производство на електроенергия, характеризиращо се с висока интензивност на емисиите, или увеличават зависимостта от изкопаеми горива с висока интензивност на емисиите.
43. За проекти, които включват инвестиции на обща стойност под 12,5 милиона евро, помощ може да се предоставя без конкурентна тръжна процедура. В този случай подборът на проектите трябва да се основава на обективни и прозрачни критерии. Резултатите от процедурата за подбор трябва да бъдат публикувани за обществено обсъждане. Когато в рамките на една и съща инсталация се извършват повече от една инвестиции, инвестициите трябва да се оценяват в тяхната цялост, за да се установи дали е надвишен прагът от 12,5 милиона евро, освен в случай че посочените инвестиции са технически или финансово изпълними поотделно.
44. Комисията ще счита помощта за пропорционална, ако интензитетът на помощта не надвишава 70 % от съответните разходи на инвестицията. Всички цифри са суми преди приспадане на данъци или други такси. Когато помощта се предоставя под форма, различна от безвъзмездни средства, нейният размер трябва да бъде еквивалентен по стойност на безвъзмездните средства. Помощ, която се плаща на няколко вноски, трябва да се изчислява по нейната обща нетна настояща стойност в момента на отпускане на първата вноска, като се използва съответният референтен процент на Комисията за дисконтиране на стойността във времето. Интензитетът на помощта се изчислява за всеки бенефициер.
45. Помощта не трябва да има неблагоприятно въздействие върху условията на търговия до степен, в която се нарушава общият интерес, по-специално когато помощта е съсредоточена за ограничен брой бенефициери или когато съществува вероятност помощта да укрепи пазарните позиции на бенефициерите (на равнище група).
46. Помощта може да се натрупва с:
- а) всяка друга държавна помощ във връзка с различни установими допустими разходи,
 - б) всяка друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които се припокриват частично или изцяло, както и всяка друга държавна помощ без установими допустими разходи, само ако това натрупване не

води до превишаване на максималния интензитет на помощта или размера на помощта, приложими към тази помощ съгласно настоящия раздел.

47. Помощ може да бъде предоставена едновременно по няколко схеми за помощ или да бъде съчетана с помощ *ad hoc*, при условие че общият размер на държавната помощ за дадена дейност или проект не надвишава таваните на помощта в съответствие с настоящия раздел. Финансиране от Съюза, което се управлява централизирано от Комисията и не е под пряк или косвен контрол на държавата членка, не представлява държавна помощ. Когато такова финансиране от Съюза се съчетае с държавна помощ, само държавната помощ се отчита при решението дали са спазени праговете за отправяне на уведомление и максималният интензитет на помощта, при условие че общият размер на предоставеното публично финансиране за същите допустими разходи не надхвърля максималната ставка(и) на финансиране, определена в приложимите разпоредби на правото на Съюза.
48. Помощта не трябва да се натрупва с помощ *de minimis* по отношение на същите допустими разходи, ако натрупването би довело до интензитет на помощта, който надхвърля посочения в настоящия раздел.
49. Продължителността на схемите за помощ, съгласно които се предоставя помощта, не трябва да е по-дълга от продължителността на настоящите насоки (2021—2030 г.).

4. ОЦЕНКА

50. За да се гарантира допълнително, че нарушаването на конкуренцията е ограничено, Комисията може да изиска някои схеми за помощ да бъдат подложени на последваща оценка. Ще се извършват оценки на схеми, при които потенциалът за нарушаване на конкуренцията е особено голям, т.е. когато съществува риск от значително ограничаване или нарушаване на конкуренцията, ако тяхното прилагане не бъде своевременно подложено на преглед.
51. Предвид целите на оценката и с оглед да не се поставя непропорционална тежест върху държавите членки и върху по-малките проекти за помощ, оценката ще се прилага само за схеми за помощ с големи бюджети на помощта, схеми с нови характеристики или когато се предвиждат значителни пазарни, технологични или регулаторни промени. Оценката трябва да се извърши от експерт, който е независим от предоставящия държавната помощ орган, въз основа на обща методика, предоставена от Комисията. Оценката трябва да се оповести публично. Държавата членка трябва да представи, заедно със схемата за помощ, проект на план за оценка, който ще бъде неразделна част от оценката на Комисията на схемата.
52. Оценката трябва да бъде представена на Комисията своевременно, за да може тя да оцени възможното удължаване на схемата за помощ, и при всички случаи при изтичането на срока на схемата. Точният обхват и условията на всяка оценка ще бъдат определени в решението за разрешаване на схемата за помощ. При всяка последваща мярка за помощ с подобна цел трябва да се вземат предвид резултатите от тази оценка.

5. ЕНЕРГИЙНИ ОБСЛЕДВАНИЯ И СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯТА

53. За помощта, предоставена по раздел 3.1, държавите членки се ангажират да проверяват дали бенефициерът изпълнява задължението да извършва енергийно обследване по смисъла на член 8 от Директивата за енергийната ефективност (Директива 2012/27/ЕС)¹⁴, или като самостоятелни енергийни обследвания, или в рамките на сертифицирана система за управление на енергията или система за управление на околната среда, например Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS)¹⁵. Ако бенефициерът не подлежи на задължението да извършва енергийно обследване съгласно член 8, параграф 4 от Директивата за енергийната ефективност, държавите членки се ангажират да проверяват, че той ще извърши обследване през първите четири години след първото му заявление за помощ, а след това на всеки четири години, освен ако извършва енергийни обследвания в рамките на сертифицирана система за управление на енергията или система за управление на околната среда.

54. Държавите членки също така се ангажират да наблюдават, че бенефициерите, подлежащи на задължението, извършват енергийно обследване съгласно член 8, параграф 4 от Директивата за енергийната ефективност:

- а) ще изпълнят препоръките от доклада от обследването, доколкото срокът на възвръщаемост на съответните инвестиции не надвишава [5] години и разходите за техните инвестиции са пропорционални; или вместо това:
- б) ще намалят въглеродния отпечатък на своето потребление на електроенергия, например като инсталират в обекта съоръжение за производство на енергия от възобновяеми източници (покриващо най-малко 50 % от нуждите им от електроенергия), чрез споразумение за закупуване на електроенергия без въглеродни емисии; или :
- в) ще инвестират значителен дял от поне 80 % от размера на помощта в проекти, които водят до съществено намаляване на емисиите на парникови газове от инсталацията и доста под приложимия целеви показател, използван за безплатно предоставяне на квоти в схемата на ЕС за търговия с емисии.

6. ПРОЗРАЧНОСТ

55. Държавите членки трябва да гарантират, че следната информация е публикувана на общ уебсайт за държавната помощ на национално и регионално ниво:

- а) пълният текст на решението за предоставяне на одобрената схема за помощ или индивидуалната помощ или връзка към него;

¹⁴ ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1—56.

¹⁵ Регламент (ЕО) № 1221/2009 относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS), (ОВ L 342, 22.12.2009 г., стр. 1—4).

- б) името на органа или органите, предоставящи помощта;
- в) самоличността на всеки бенефициер;
- г) формата и размера на помощта, отпусната на всеки бенефициер;
- д) датата на отпускане;
- е) видът на предприятието (малко или средно предприятие/голямо предприятие);
- ж) регионът, в който се намира бенефициерът (по ниво II от NUTS);
- з) и основният икономически сектор, в който бенефициерът осъществява дейности (на ниво групи по NACE).

56. Това изискване може да отпадне за индивидуални помощи под 500 000 евро.

57. Тази информация трябва да се публикува, след като бъде взето решението за отпускането на помощта, да се съхранява в продължение на най-малко 10 години и да бъде достъпна за широката общественост без ограничения.

7. ДОКЛАДВАНЕ И МОНИТОРИНГ

58. В съответствие с Регламент (ЕС) № 2015/1589 на Съвета¹⁶ и с Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията¹⁷ държавите членки трябва да представят годишни доклади на Комисията.

59. Освен изискването, предвидено в посочените регламенти, държавите членки трябва да включат в годишните си доклади следната информация:

- а) наименованията на всеки бенефициер и подпомаганите инсталации, които са негово притежание,
- б) сектора (ите), в който (ито) всеки бенефициер развива своята дейност (определен по NACE-4);
- в) годината, за която се отпуска помощта, и годината, в която тя реално се изплаща;
- г) реалното производство за всяка инсталация в съответния сектор, получаваща помощ;
- д) реалното потребление на електроенергия за всяка инсталация, получаваща помощ (ако е предоставена помощ въз основа на исторически целеви показател за ефективността на потреблението на електроенергия);
- е) форуърд цената на КЕС, използвана за изчисляване на размера на помощта за всеки бенефициер;

¹⁶ ОВ L 248, 24.9.2015 г., стр. 9.

¹⁷ ОВ L 140, 30.4.2004 г., стр. 1.

ж) интензитета на помощта;

з) националният емисионен коефициент за CO₂.

60. Държавите членки трябва да гарантират, че подробна документация се съхранява за всички мерки по предоставянето на помощта. В тази документация трябва да се съдържа цялата информация, необходима за да се установи, че са изпълнени, когато е приложимо, условията за допустимите разходи и максималния разрешен интензитет. Тази документация трябва да се съхранява в срок от 10 години от датата на предоставяне на помощта и при поискване да се предоставя на Комисията.

61. През всяка година, когато бюджетът на схемите за помощ, посочени в раздел 3.1, надвишава 25 % от приходите, получени от отдаването на квоти на търг, съответната държава членка трябва да публикува доклад, в който се посочват причините за превишаването на тази сума, в съответствие с член 10а, параграф 6 от Директивата за СТЕ. Докладът трябва да включва необходимата информация относно цените на електроенергията за големите промишлени потребители, които се възползват от схемата, без да се засягат изискванията в областта на защитата на поверителна информация. Докладът трябва да включва и информация за това дали са разгледани надлежно други мерки за устойчиво понижаване на непреките разходи за намаляване на въглеродните емисии в средносрочен и дългосрочен план.

62. Електропроизводителите и мрежовите оператори, възползващи се от помощ, обхваната от раздел 3.2, трябва да докладват ежегодно, в срок до 28 февруари, за реализирането на техните избрани инвестиции, включително за състоянието на баланса между безплатно предоставените квоти и направените инвестиционни разходи, както и за видовете инвестиции, получили подкрепа.

8. СРОК НА ПРИЛАГАНЕ И ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ

63. Считано от 1 януари 2021 г., настоящите насоки заменят Насоките относно определени мерки за държавна помощ в контекста на схемата за търговия с квоти за емисии на парников газ след 2012 година, публикувани на 5 юни 2012 г.¹⁸

64. Комисията ще прилага принципите, определени в настоящите насоки, от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2030 г.

65. Комисията ще прилага настоящите насоки за всички мерки за помощ, за които е постъпило уведомление и по отношение на които е призована да вземе решение, от 1 януари 2021 г. и след публикуването на насоките в Официален вестник, дори когато проектите са нотифицирани преди тяхното публикуване. Неправомерната помощ ще се оценява в съответствие с правилата в сила към датата, на която се предоставя помощта, съгласно

¹⁸ ОВ С 158, 5.6.2012 г., стр. 4.

Известието на Комисията за определяне на приложимите правила при оценка на незаконосъобразната държавна помощ¹⁹.

66. Комисията ще адаптира настоящите насоки, за да актуализира показателите за ефективност на потреблението на електроенергия и коефициентите на емисиите на CO₂ през 2025 г. През 2025 г. Комисията ще оцени също дали са налични допълнителни данни, които да позволят да се подобри методиката, използвана за изчисляване на коефициентите на емисиите на CO₂, както е описано в приложение III, т.е. да се вземе предвид все по-важната роля, която играят технологиите със слаби въглеродни емисии в определянето на цените на пазарите на електроенергия в ЕС. Следователно може да се наложи държавите членки да адаптират съответните си схеми, за да ги приведат в съответствие с адаптираните насоки.
67. Комисията може да вземе решение да преразгледа или адаптира настоящите насоки във всеки момент, ако това е необходимо поради причини, свързани с политиката в областта на конкуренцията, или за да се отчетат други политики или международни ангажменти на Съюза.

¹⁹ ОВ С 119, 22.5.2002 г., стр. 22.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Сектори, за които се смята, че са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии поради непреки разходи за емисии

	Код по NACE	Описание
1.	14.11	Производство на кожени дрехи
2.	24.42	Производство на алуминий
3.	20.13	Производство на други неорганични основни химикали
4.	24.43	Производство на олово, цинк, калай
5.	17.11	Производство на пулпа
6.	17.12	Производство на хартия и картон
7.	24.10	Производство на чугун, стомана и феросплави
8.	19.20	Производство на рафинирани нефтопродукти и брикети от въглища и торф

За отправна точка, използваната методика за съставяне на списъка с допустимите сектори се основава на показателя за изместване на въглеродни емисии, определен в член 10б от преразгледаната Директива за СТЕ, изчислен въз основа само на непреки разходи. Необходимият за допустимостта показател за непряко изместване на въглеродни емисии е 0,2. Освен това в допустимите сектори интензивността на търговията трябва да бъде най-малко 20 %, а интензитетът на непреките емисии най-малко 1 kgCO₂/EUR. Тези стойности се изчисляват на равнище код по NACE 4, като се използва наборът от данни, използван също така за съставянето на списъка във връзка с изместването на въглеродни емисии, послужил за разпределянето на безплатни квоти по СТЕ.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Целеви показатели за ефективност на потреблението на електроенергия за продукти, обхванати от кодовете по NACE в приложение I

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Максимални регионални коефициенти на емисиите на CO₂ в различни географски региони (tCO₂/MWh)

Зони		Приложим коефициент на емисиите на CO ₂
Иберийски регион	Испания, Португалия	[...]
Балтийски регион	Литва, Естония, Латвия	[...]
Скандинавски регион	Швеция, Финландия	[...]
Чехия-Словакия	Чехия, Словакия	[...]
Белгия		[...]
България		[...]
Дания		[...]
Германия		[...]
Ирландия		[...]
Гърция		[...]
Франция		[...]
Хърватия		[...]
Италия		[...]
Кипър		[...]
Люксембург		[...]
Унгария		[...]
Малта		[...]
Нидерландия		[...]
Австрия		[...]
Полша		[...]
Румъния		[...]
Словения		[...]
Обединено кралство		[...]